

In control zijn

Het favoriete boek van Anton Eelco Gerritsma

Maandelijks beschrijft een lezer van 'de Accountant' die ene vakinhoudelijke publicatie die hem of haar het meest heeft beïnvloed of dat managementboek dat in het geheugen staat gegrift. Deze maand: Anton Eelco Gerritsma, werkzaam bij PricewaterhouseCoopers.

'Operational Auditing: een managementkundige benadering' kwam meer dan tien jaar geleden uit. Het vernieuwende aan het boek toen was de managementkundige benadering bij de beschouwing over organiseren en organisaties. Een benadering die nu niet meer weg te denken is uit de praktijk van de accountant. Net zo min als dat communiceren via de mobiele telefoon nog weg te denken is, terwijl dat tien jaar geleden nog uitzonderlijk en nieuw was. Even voor de beeldvorming, dit was de periode dat Enron nog gewoon bestond. Het boek staat daarom nog steeds voor het grijpen bij mij in de boekenkast, omdat de benadering van de audit vanuit de beheersing van de organisatie voor mij nog steeds de toegevoegde waarde oplevert van het accountantsberoep. De managementkundige benadering in het boek betekent dat de beheersingskaders als de basis worden gezien voor het doen functioneren van de besturingsfilosofie. Begrippen als *tight control* en *loose control* komen daarbij aan

FOTO: SIMONE VAN ES

de orde. De veronderstelling is dat er binnen de kaders van de gemaakte afspraken met de organisatie-eenheid en het besturingsconcept een verbeterd niveau van inrichting en functies van de organisatie kan worden bereikt. Sluitstuk van de managementcyclus is dan de operational audit-functie als terugkoppelingsmechanisme aan de leiding. Deze benadering was toen nog controversieel, maar is ondertussen wijd verspreid. Het boek gaat in op operational audit als managementtechniek. De toegevoegde waarde daarvan en hoe de functie kan worden inge-

richt en gepositioneerd binnen de organisatie. Tevens wordt stilgestaan bij de organisatie als object van onderzoek. Vanuit welke invalshoeken kan je de organisatie bezien en meer zicht krijgen op de concepten met betrekking tot besturings- en beheersingsvraagstukken. Met andere woorden hoe is het management in control en wat is de kwaliteit van de beheersingskaders. Vervolgens wordt ingegaan op de onderzoeks aanpak van de auditor. Het zal niet verbazen dat dit vanuit een risicobenadering wordt vormgegeven. Het boek sluit af met de spanning en verandering die de operational audit teweeg kan brengen ook in samenhang met de financial audit. Het blijkt moeilijk om een functie tot ontwikkeling te laten komen waarbij de beheersing-in-brede-zin centraal staat. Kortom, onderwerpen waarmee de accountantsfunctie zich nu ook volop bezig houdt.

Operational Auditing: een managementkundige benadering, A.J.G. Driessen, J.W. van der Kerk, A. Molenkamp, Uitgever Kluwer Bedrijfsinformatie, ISBN 90-267-2661-9.

Favoriet algemeen

The Lord of the Rings van J.R.R. Tolkien. Een fantastisch verhaal in een wereld die is uitgewerkt tot in de finesses en dat boeit tot het eind.

Van de bibliotheek: Internal auditing

PricewaterhouseCoopers publiceerde onlangs de derde editie van de jaarlijkse studie over het internal audit-beroep in de Verenigde Staten. Deze keer wordt aandacht besteed aan de toenemende invloed van risicomanagement en de rol van de internal audit-functie daarbij. Daarnaast constateert PwC een stabilisatie van de vraag naar internal audit-diensten als gevolg van de Sarbanes-Oxley Act, maar een daling van benodigde middelen om

aan de SOX-wetgeving te voldoen is volgens het onderzoek niet waarschijnlijk. Grootste probleem: aantrekken van voldoende gekwalificeerd personeel. Een link naar het onderzoek en de twee voorgaande edities vindt u op www.nivra.nl/Nieuws/pwc20070529.htm. Protiviti deed onderzoek onder 456 IAD's naar de uitdijende verantwoordelijkheid van de IAD. De geïnterviewden zien het verbeteren

van de kennis omtrent fraudebeheersing, ERM en het COSO ERM-framework als grootste prioriteiten. Het onderzoek is te downloaden op www.protiviti.com. De serie 'Global Technology Audit Guides' (GTAG) van de IIA is uitgebreid met een publicatie over het uitbesteden van IT. 'GTAG 7 - IT Outsourcing' is te downloaden via www.theiaa.org/download.cfm?file=97521.

Morris Tabaksblat

Morris Tabaksblat geeft in dit toegankelijk geschreven boekje zijn visie op leiderschap, ondernemingscultuur en corporate governance. Naast een terugblik op zijn eigen loopbaan bij Unilever is er veel ruimte voor zijn openhartige en soms kritische meningen over courante onderwerpen als private equity, activistische aandeelhouders en one-tier versus two-tier boards. Duidelijk komt naar voren dat Tabaksblat met verstand van zaken spreekt, en tegelijkertijd met een onafhankelijke blik deze ontwikkelingen becommentarieert. Dit alles wordt gelardeerd met anekdotes uit zijn eigen Unilever-tijd en vanuit zijn ervaringen als commissaris bij diverse bedrijven en organisaties. Voor de lezers van dit blad is het uiteraard een hart onder de riem om te lezen dat volgens Tabaksblat voormalige registeraccountants prima geschikt zijn als commissaris. Een cv van Tabaksblat en een verklarende woordenlijst completeren dit interessante werkje.

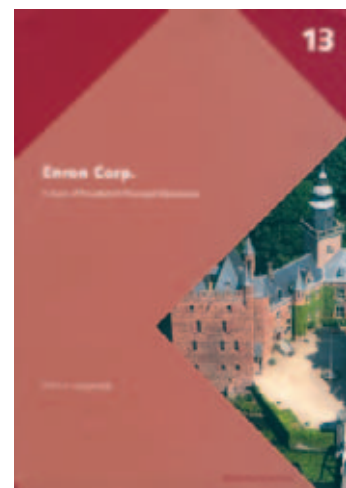
De regels en het spel - Gesprekken met Morris Tabaksblat, Pieter Couwenbergh, Hein Haenen, Business Contact, ISBN 9789047000075

Familiebedrijf

Afgaande op het aantal boeken dat specifiek over familiebedrijven handelt, lijken zij een aparte categorie bedrijven te zijn. De auteurs van onderhavig boek hebben dit ook als uitgangspunt genomen. Het is het eerste deel uit een serie die de drie dimensies 'management', 'ondernemerschap' en 'paternalisme' van familiebedrijven zal behandelen. Na een inleidend stuk waarin het specifieke van management bij familiebedrijven in algemene termen wordt geïntroduceerd, volgen er hoofdstukken van diverse experts die onderwerpen behandelen als: personeelsbeleid, financiering en andere fiscale aspecten, echtscheiding, erfrecht, zeggenschap en wet- en regelgeving. Dit alles telkens met de invalshoek wat deze onderwerpen voor een familiebedrijf betekenen. Diverse hoofdstukken geven gerichte aandacht aan wat de auteurs OASE noemen: de risico's voor een familiebedrijf van Overlijden, Arbeidsongeschiktheid, Stoppen met werken, Echtscheiding. Enkele hoofdstukken bevatten een uitgebreide literatuurlijst voor wie zich verder wil verdiepen.

Management en het familiebedrijf, prof. dr. R.H. Flören, S.F. Jansen, Kluwer, ISBN 90-130-3465-9

Enron Corp

En case-study, over een beroemde case. Langendijk behandelt de fraude bij Enron die eind 2001 aan het licht kwam. Het boekje presenteert diverse financiële staten en notities van Enron zelf. Tevens maakt de auteur gebruik van gegevens uit het speciale onderzoeksrapport van de board van Enron uit 2002. Ronduit smakelijk zijn de memo's van controlerend accountant Arthur Andersen zelf. Dit alles is openbare informatie, en wordt door Langendijk in korte hoofdstukjes overzichtelijk gepresenteerd. Diverse hoofdstukken worden gevolgd door vragen en opdrachten die de lezer ertoe aanzetten zelf de nodige analyses te maken van de cijfers die Enron destijds presenteerde.

Ofschoon bedoeld als lesmateriaal voor studenten accountancy in audit en financial accounting, is het ook bij uitstek geschikt voor elke geïnteresseerde RA die wil pogen een groot corporate schandaal te ontrafelen.

*Enron Corp. - A case of fraudulent financial statements, H.P.A.J. Langendijk
NIVRA-Nyenrode Press, ISBN 978-90-76845-14-2*

Publicaties online

Hier vindt u een selectie van recente, via internet gepubliceerde uitgaven.

IFRS

IFRSs in your pocket (Deloitte)
www.nivra.nl/Nieuws/deloitte20070426.htm

Preliminary views on the classification of liabilities and equity and under International Financial Reporting Standards (PAAinE)
www.nivra.nl/Nieuws/efrag20070419.htm

Verzekeringscontracten

Discussion Paper; Preliminary views on insurance contracts (IASB) www.nivra.nl/Nieuws/iasb20070503.htm

COBIT

COBIT 4.1 (ITGI)
www.nivra.nl/Nieuws/itgi20070508.htm

VGC

Eenheid in verscheidenheid, Rapport Tijdelijke Commissie Onderhoud VGC
www.nivra.nl/Het—Nivra/Rapport—Commissie—VD—Luitgarden.htm

Internal auditing

PwC 2007 State of the internal audit profession study
www.nivra.nl/Nieuws/pwc20070529.htm

Financiering mkb

Vermogen om te ondernemen; de Nederlandse finance gap (Ministerie van Economische Zaken)
www.nivra.nl/Nieuws/minez20070503.htm